

Karel Bostoën & Henk de Kooker

Nederlandse boekhandelscatalogi uit het bezit van de Hongaarse adellijke familie Teleki¹

In de zeventiende eeuw was de Republiek der Zeven Provinciën (ongeveer het huidige Nederland) het Mekka van de Europese boekhandel en dit bleef ze tot de tweede helft van de achttiende eeuw. De Republiek had deze status onder meer te danken aan een Leidse innovatie uit 1599, namelijk de gedrukte veilingcatalogus van boeken.² Zo'n catalogus bevat de titels van boeken uit het bezit van een particulier of boekverkoper. De catalogus verscheen meestal enige maanden vooraleer de veiling daadwerkelijk plaatsgreep. Sommige aanwezigen kochten op last van opdrachtgevers die soms ver in het buitenland zaten. Deze laatsten wisten wat ze wilden hebben op grond van een veilingcatalogus uit het verre boekenmekka. Sommige aanwezigen noteerden bij elk kavel het bedrag waarvoor het was aangekocht. In een aantal gevallen noteerde men niet alleen de opbrengst van een kavel, maar ook de naam van degene die de aankoop deed.

De eerste veilingcatalogus uit 1599 bevat een gedeelte van het boekenbezit van Filips van Marnix van Sint Aldegonde (1540-1598). Dit was een beroemd calvinistisch geleerde en bijbelvertaler in opdracht van de Staten van Holland. Toen hij in de bloei van zijn leven was, had hij veel prestige verworven als adviseur van Willem van Oranje. Later is hij bekend geworden als de ongelukkige burgemeester van Antwerpen die de stad in 1585 had moeten overgeven aan Alexander Farnese, hertog van Parma, de

aanvoerder van de Spaanse troepen. Marnix is ook de auteur van de even geleerde als fel anti-roomse prozasatire de *Biencorf* (1569), gezien zijn vertalingen en vele herdrukken het populairste literaire Nederlandstalige werk uit de hele zestiende eeuw. Sinds kort weten we dat hij *niet* de auteur was van het *Wilhelmus*,³ een lied dat weer om andere redenen dan de *Biencorf* zeer bekend is gebleven.

Book Sales Catalogues of the Dutch Republic, 1599-1800 (BSC)

Na de eerste gedrukte veilingcatalogus zijn er nog vele duizenden verschenen. De Nederlandse boekhandelscatalogi uit de periode 1599-1800 worden sinds 1988 systematisch geïnventariseerd binnen een project dat door onze Leidse collega Bert van Selm is opgezet en dat na diens dood in 1991 is voortgezet door Dr. J.A. Gruys van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Sinds 1997 is Henk de Kooker co-editeur van het project Book Sales Catalogues. De praktische uitvoering ervan is sinds jaar en dag in zijn handen. Er zijn tot nu toe zo'n 4350 boekhandelscatalogi in de BSC-databank beschreven.⁴ De databank/bibliografie bevat zo'n 11.000 exemplaren van boekhandelscatalogi, die in meer dan 300 bibliotheken, archieven, enz. worden bewaard. Het aantal in de databank opgenomen catalogi groeit langzaam, maar gestaag. Anderen hebben onmisbare bijdragen aan het project geleverd. Om ons tot Midden- en Oost-Europa te beperken: Otto Lankhorst heeft 830 Nederlandse boekhandelscatalogi in Sint-Petersburg opgespoord, Karel Bostoën haalde er 87 in het Poolse Wrocław onder het stof vandaan en Ferenc Postma traceerde een aantal Nederlandse boekhandelscatalogi – waaronder vier unica – in de Biblioteca Documentara C.P.D. te Zalau in Roemenië.⁵ De Leidse uitgeverij Inter Documentation Company (IDC) heeft intussen meer dan 3150 catalogi op microfiche gepubliceerd. Sinds november 2000 zijn korte beschrijvingen van de verfilmde catalogi te raadplegen via een Internetsite.⁶

Bij de uitvoering van het BSC-project worden onder meer ook fondsen- en magazijn-catalogi opgespoord, beschreven en verfilmd. Fondscatalogi geven niet alleen een overzicht van de boeken die een boekverkoper zelf heeft gedrukt of heeft laten drukken, maar ze bevatten ook uitgaven van andere boekverkopers, waarvan de uitgever van de fondscatalogus door

ruil of aankoop grote aantallen exemplaren in voorraad had. Magazijn-catalogi bevatten de winkelvoorraad van een boekverkoper.

Er zijn mogelijk in de periode 1599-1800 zo'n 27.500 Nederlandse veilingcatalogi van boeken verschenen.⁷ Van het merendeel daarvan is tot nu toe geen exemplaar geregistreerd. Zeer veel, zoniet de meeste exemplaren zijn – althans wat betreft de zeventiende-eeuwse catalogi – in buitenlandse bibliotheken te vinden. Midden en Oost-Europese bibliotheken bevatten veel unica; exemplaren die in geen enkele andere bibliotheek worden aangetroffen.

Zo ontdekte Otto Lankhorst in Sint-Petersburg 550 boekhandelscatalogi uit het bezit van de Silezische geleerde Gottfried Balthasar Scharff (1676-1744), waarvan er 200 unica zijn.⁸ Scharff, een lutherse pastor in Schweidnitz (Svidnic), gaf het Verlichtingstijdschrift *Gelehrten Neuigkeiten Schlesiens* uit (1734-1740). Het blad is wel eens gekenschetst als het oudste literaire tijdschrift van Silezië, maar in feite domineert daarin het boekennieuws. Zo bevat het beschrijvingen van privé-bibliotheken van Silezische verzamelaars. Vermoedelijk had Scharff de Nederlandse catalogi aangeschaft met het oog op zijn behoefte aan bibliografische hulpmiddelen.⁹

Iets dergelijks geldt waarschijnlijk ook voor die catalogi in Wrocław (het voormalige Breslau), die voornamelijk uit het bezit van de protestantse theoloog Hieronymus Scholz stammen. Scholz (1723-1807) was verbonden aan de Breslause hoofdkerk van St.-Elisabeth als 'Ecclesiast' (prediker). Daarnaast doceerde hij dogmatische theologie aan het Elisabeth-gymnasium en hij was als geleerde ook zeer geïnteresseerd in het Silezische literaire verleden. Mogelijk hoorde ook het beheer van de bibliotheek van het gymnasium tot zijn werkzaamheden, maar daarover is momenteel niets met zekerheid te zeggen. Hij bezat in elk geval een flink deel van de Wrocławse catalogi, namelijk 40, waarvan 20 unica.¹⁰ Overigens berusten in de universiteitsbibliotheek van deze Poolse stad 79 Nederlandse boekhandelscatalogi van vóór 1801 en nog eens acht in het Ossolineum aldaar. In het totaal zijn er daarvan 40 unica.

Het onderzoek in Hongarije is tot nu toe beperkt gebleven tot een aantal bibliotheken in Boedapest, en heeft inmiddels geleid tot de registratie van 208 catalogi, waarvan 68 unica. Het leeuwendeel berust in de Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára (Bibliotheek van de Academie van Wetenschappen).¹¹ Het is de vraag of alle in deze bibliotheek bewaarde Nederlandse boekhandelscatalogi thans in de databank-BSC zijn geregistreerd. Hetzelfde geldt voor de andere bibliotheken in Boedapest.

De conclusie moet zijn dat er – wat de Nederlandse boekhandelscatalogi betreft – nog het nodige onderzoek moet worden verricht, vooraleer we kunnen zeggen dat we weten wat er in Hongaars openbaar bezit aanwezig is.

Een bibliofiele graaf¹²

De grondlegger van de huidige Teleki-Bolyaibibliotheek in Marosvásárhely (nu Tîrgu Mureş in Roemenië), was een telg uit een oude Hongaarse adellijke familie die tot in de twintigste eeuw een belangrijke rol heeft gespeeld in het intellectuele en politieke Hongaarse leven. De Zevenburgense hofkanselier Sámuel Teleki (1739-1822) is de bibliofiele graaf die hier een belangrijke rol speelt.¹³ In de jaren 1759-1763 maakte hij als jongeman een studiereis door West-Europa waarbij hij ook de Republiek aandeed. Zoals zoveel *peregrini* hield ook deze student een reisdagboek bij, waarvan het originele handschrift helaas niet is overgeleverd. Gelukkig bezorgde hij zelf daarvan een gedrukte uitgave, waaruit blijkt dat hij tijdens zijn verblijf in Nederland vooral belangstelling had voor de geleerde wereld in Utrecht, Leiden, Franeker, Harderwijk en Groningen. Zo maakte hij een mooie observatie van een college algemene geschiedenis van de Utrechtse hoogleraar Peter Wesseling (1735-1764). Wesseling doceerde aan huis en trok zoveel belangstellenden dat zijn huis letterlijk te klein was. Daarom liet hij zijn voordeur open zetten om vervolgens met luider stem zijn college voor te dragen zodat dit ook op straat te volgen was. Over de Leidse hooggeleerde Tiberius Hemsterhuis (1685-1766), toen de oudste professor van Nederland, merkte hij op dat deze een dermate voortreffelijk Latijn sprak dat elk van diens colleges als voorbeeld voor een Latijnse redevoering kon worden genoteerd.

Omdat Teleki alle boeken die hij onderweg kocht, nauwkeurig noteerde – met de prijs die hij ervoor betaalde – in een aantekenboekje, weten we dat hij in dat jaar 365 boeken in Holland kocht, waarbij het transport van zijn boeken naar Transylvanië hem het nodige werk bezorgde. Hij bezocht ook twee boekenveilingen: die van de *Bibliotheca Baudouiniana* in Utrecht en die van de *Bibliotheca Albertina* in Leiden waarbij hij aantekeningen maakte. In die jaren ontwikkelde zich zijn liefde voor het boek die in de loop van de jaren steeds sterker zou worden: hij is nooit meer gestopt met het verzamelen van boeken. Toen hij in 1787 kanselier van Transylvanië werd en aan het Weense hof verbleef, hield hij contact met

uitgevers en boekhandelaren om zijn collectie verder uit te breiden. Aan het eind van zijn leven telde zijn collectie zo'n 40.000 banden, waaronder ook boeken van verlichte filosofen als Voltaire en Rousseau. Om die collectie te herbergen liet hij zich in 1799-1802 een bibliotheek bouwen, niet alleen voor zijn eigen boeken, maar ook voor die van zijn echtgenote Susanna Bethlen (1754-1797). Haar boeken kregen een eigen plek in de voorhal van de bibliotheek. Onderzoek daarnaar zal voor iemand die haar boekenbezit vanuit een gender-benadering analyseert, mogelijk interessante resultaten opleveren.¹⁴

Teleki heeft vele jaren gewerkt aan een zorgvuldig samengestelde catalogus van zijn boeken, die in vier delen in de periode 1796-1819 van de pers kwam.¹⁵ Daardoor weten we dat hij naar schatting zo'n 2000 boeken van Nederlandse herkomst bezat. Zijn bibliofilie blijkt onder meer uit zijn oog voor mooie boekbanden, maar het is duidelijk dat hij ook heel goed wist wat bepaalde exemplaren inhoudelijk waardevol maakte. Hij had op dat punt een voorkeur voor boeken die handschriftelijke aantekeningen van vroegere bezitters bevatten (*libri annotati*) en voor boeken met bijzondere eigendomsmerken. Hij kocht ook speciaal boeken van grote typografen uit het verleden zoals de Manutii, de Frobenii, de Plantijnse drukkerij, de Elzeviers, de Blaeu's, kennelijk omdat de teksten daarin het zorgvuldigst en het mooist waren uitgegeven.

Het oorspronkelijke boekenbezit van Teleki is in de loop der eeuwen nog eens uitgebreid met ca. 160.000 oude drukken. Daarvan zijn er 80.000 afkomstig van het protestantse *Collegium* (theologenopleiding) te Marosvásárhely (Tîrgu Mureş). Ook deze collectie bevat veel boeken van Nederlandse herkomst, omdat de studenten die door het *Collegium* waren uitgezonden naar Nederlandse universiteiten, verplicht waren zoveel mogelijk boeken mee terug te nemen voor hun oude Hongaarse *Alma Mater*. De resterende 80.000 oude drukken in de huidige Teleki-Bolyaibibliotheek zijn afkomstig uit andere kerkelijke bibliotheken, uit schenkingen en aankopen.

De catalogi uit het bezit van de familie Teleki

Het tweede deel van de *Bibliotheca Samuelis S.R.I. Comitibus Teleki de Szeke* bevat veertien veilingcatalogi van Nederlandse privébibliotheken, overigens geen van alle unica.¹⁶ Op één uitzondering na – de *Bibliotheca Albertina*, Leiden 1763 – worden exemplaren daarvan thans bewaard in de Teleki-Bolyaibibliotheek.¹⁷ Het lijkt erop dat we hiermee precies weten welke catalogi Sámuel Teleki in 1800 bezat, maar de werkelijkheid blijkt weerbarstiger.¹⁸ In de Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára (MTAK) te Boedapest worden nog eens 41 catalogi met de provenance ‘familie Teleki’ bewaard, waaronder drie exemplaren van de *Bibliotheca Albertina*. Van vijf veilingcatalogi uit het bezit van Sámuel Teleki die in de Teleki-Bolyaibibliotheek worden bewaard zijn ook één of twee exemplaren in de MTAK aanwezig. Het is bekend hoe deze exemplaren in de MTAK terecht zijn gekomen. Graaf József Teleki (1790-1855), de eerste voorzitter van de Hongaarse Academie van Wetenschappen, liet boeken en andere zaken uit het familiebezit van de Teleki’s, waaronder boeken van Sámuel Teleki, aan de Academie na.¹⁹ Betekent dit nu dat alle catalogi in de MTAK met de provenance Teleki uit het bezit van Sámuel Teleki stammen? Daar bestaat helaas geen zekerheid over: ze zouden in principe alle door Sámuel aangeschaft kunnen zijn, maar mogelijk hebben ook andere familieleden aan de collectie bijgedragen.

De totale collectie catalogi in de Teleki-Bolyaibibliotheek en de MTAK bestaat uit 40 veilingcatalogi van boeken en negen magazijncatalogi, verder één fondscatalogus en één veilingcatalogus die geen veiling van boeken betreft, maar een van de natuurkundige instrumenten van de Leidse hoogleraar in de filosofie en wiskunde Petrus van Musschenbroek (1692-1761). Van de 51 geregistreerde catalogi uit het bezit van de familie Teleki zijn er maar liefst zestien unica: negen veilingcatalogi, acht magazijncatalogi en één fondscatalogus. De twee nu bekende exemplaren van de veilingcatalogus uit 1749 van de Leidse geleerde Joannes van Musschenbroek (1687-1748) zijn in de collectie aanwezig. Er zijn van meerdere veilingcatalogi twee of zelfs drie exemplaren: van acht catalogi zijn twee exemplaren geregistreerd en van vier catalogi zijn er drie exemplaren.

De oudste catalogus dateert uit 1682, de jongste uit 1793, waaruit blijkt dat ook oudere catalogi van belang werden geacht. Op grond van het tot dusver geregistreerde corpus zijn alvast de volgende vaststellingen te maken. De collectie bevat nogal wat veilingcatalogi die het boekenbezit van

Leidse en Utrechtse hoogleraren bevatten. Het valt ook op dat de exemplaren vaak handschriftelijke aantekeningen bevatten en de prijzen van de geveilde boeken. Dit is met name het geval bij de catalogi waarvan meer dan één exemplaar in de collectie aanwezig is. Wanneer een exemplaar maar gedeeltelijk van prijzen is voorzien, dan bevat het tweede of derde exemplaar meestal wél alle prijzen.

Dat er in Hongaarse bibliotheken met oud bezit naar Nederlandse boekhandelscatalogi wordt gezocht en dat dit bezit vervolgens wordt geïnventariseerd is bijzonder wenselijk. Ook in Hongaarse bibliotheken in Roemenië dient het onderzoek te worden voortgezet. Bevat de *Bibliotheca Samuelis S.R.I. Comitibus Teleki de Szek* werkelijk alle Nederlandse boekhandelscatalogi uit het bezit van Sámuel Teleki? Zijn er in Tîrgu Mureş bewaarde catalogi voorzien van prijzen? Het zijn voor de hand liggende vragen waarop we graag het antwoord zouden kennen. In elk geval geeft dit onderzoekje naar Hongaars boekenbezit met een Nederlandse achtergrond reeds aan dat er in Hongarije en Roemenië op dit terrein nuttig werk kan worden verricht.

Bijlage

Voorlopige lijst van 51 Nederlandse boekhandelscatalogi uit het bezit van de familie Teleki die worden bewaard te Boedapest en in Tîrgu Mureş (Marosvásárhely)

De lijst is gebaseerd op onderzoek in de Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára (Bibliotheek van de Hongaarse Academie van Wetenschappen), hieronder afgekort als MTAK.²⁰ De vermeldingen van catalogi in de Teleki-Bolyaibibliotheek (TBB) zijn ontleend aan Anikó Deé Nagy: 'Dutch cultural remains in Marosvásárhely'. In: *Een boek heeft een rug*. Zoetermeer 1995, p 79, noot 3. Het is niet bekend of de catalogi in de TBB handschriftelijke toevoegingen bevatten.

De titelopgaven staan in chronologische volgorde. Ze beginnen met de naam van de eigenaar van de boeken. Bij veilingcatalogi volgt de dag waarop de veiling begon. Bij fonds- en magazijncatalogi volgt het jaar van verschijnen van de catalogus.

Nicolaas Heinsius

1683-03-15

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliotheca Heinsiana sive Catalogus librorum, quos, magno studio, & sumtu, dum viveret, collegit vir illustris Nicolaus Heinsius, Dan. fil. In duas partes divisus. Cujus bibliothecae publicam faciet auctionem Lugduni Batavorum, Johannes de Vivie, bibliopola, ad diem lunae 15. martii, anni 1683. Stylo novo & sequentes. Lvgd. Batav. Apud Johannem de Vive [!], MDCLXXXII.

Petrus Francius

1705-04-14

Boedapest, MTAK 524.624:2

Catalogus selectissimorum librorum celeberrimi viri Petri Francii eloq. & histor. in ill. schola Amstelaed. nuper prof. P. Quorum plurimi manuscripti antiqui bonae notae tam Graeci quam Latini; alii virorum doctrina illustrium manu & annotatis ornati. Una cum indice iconum pictarum illustrium eruditorum quibus Musaeum Francianum superbit. Horum omnium fiet auctio a d. XIV. aprilis MDCCV. & seqq. in aedibus defuncti fossa Caesarea prope viam Trajectinam. Amstelaedami, ex officina Wetsteniana, 1705.

Gustaf (graaf) Carlson

1711-10-19

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliotheca Carlsoniana. Regum et principum oculis digna, multo studio, judicio et labore collecta. Ad diem 19. octobris & seqq. 1711. distrahenda Hagae-Comitis per Petrum Husson bibliopolam. [&] Appendix van uytgesochte prent-konst en andere boeken, waer onder een seer uytnemend schoon exemplaar van een bybel, door Arias Montanus Hispalensis in vier taelen overgeset, in acht curieuse op de snee en het plat vergulde Fransche banden gebonden, in daer toe hoorende houte kas leggende. In 's Gravenhage, by Pieter Husson, boekverkooper op de Capelle-brug. 1711.

Franciscus Fabricius

1738-10-20

Boedapest, MTAK 525.086:2 (Het titelblad ontbreekt. Met alle prijzen.)

Bibliotheca Fabriciana, sive Catalogus praestantissimorum & exquisitissimorum librorum. [...] Lugduni in Batavis, apud Samuelem Luchtmans, 1738. Ubi catalogi distribuuntur.

Pierre Humbert

1740

Boedapest, MTAK 524.808:8 (Enkele in hs. toegevoegde titels.)

Livres imprimés à Amsterdam, chez Pierre Humbert. Ou dont il a nombre d'exemplaires. Pour l'année 1740. Ceux marqués d'une * sont avec le droit de copie.

Jacob Wittichius

1740-03-22

Boedapest, MTAK 562.526:2 (Gedeeltelijk met prijzen.)

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 28

Bibliotheca Wittichiana sive Catalogus librorum, bibliothecae instructissimae viri celeberrimi D. Jacobi Wittichii, dum in vivis esset, philosophiae doctoris, ejusdem ac matheseos professoris in academia Lugduno-Batava. Nullis aliorum libris intermixtis. Quorum publica fiet auctio. In officina Luchtmanniana, ad diem martis 22 martii & seqq. diebus 1740. Lugduni Batavorum, apud Samuelem Luchtmans, 1740. Bibliopolam & academiae typographum.

Adriaan van Boscheiden

1740-05-16

Boedapest, MTAK 525.086:1 (Met alle prijzen.)

Boedapest, MTAK 562.526:1 (Met alle prijzen.)

Bibliothecae Boscheidianae pars prima, sive Catalogus bibliothecae exquisitissimae librorum, in omni facultate rarissimorum et antiquissimorum ut et manuscriptorum splendidissimorum. Quibus usus est vir reverendus Adrianus van Boscheiden, dum viveret, verbi divini minister in ecclesia Leidensi fidelissimus. Nullis aliorum librorum intermixtis. Quorum auctio fiet in officina Luchtmanniana, ad diem 16 & seq. maii 1740 Lugduni Batavorum, apud Samuelem Luchtmans, 1740. Catalogi etiam distribuuntur apud Johannem van Abcoude.

Pieter Burman (1668-1741)

1742-02-26

Boedapest, MTAK 526.162 (De p. 345-346 ontbreken.)

Boedapest, MTAK Bibliogr. O 11:1 (Gedeeltelijk met prijzen.)
 Boedapest, MTAK Bibliogr. O 2009 (Prijzen op de p. 1-65.)
 Bibliotheca Burmanniana, sive Catalogus librorum instructissimae bibliothecae viri summi D. Petri Burmanni, dum in vivis esset, J.U.D. historiarum, Graecae lingua, eloquentiae, poëtices, & historiae Faederati Belgii professoris, & bibliothecarii. Nullis aliorum libris intermixtis. [...] Lugduni in Batavis, apud Samuelem Luchtmans, 1742. Academiae typographum, ubi catalogi distribuuntur. Sex diebus ante auctionem patebit bibliotheca.

Willem Jacob 's Gravesande

1742-09-24

Boedapest, MTAK 525.201:1 (Enkele prijzen. De p. 111-112 ontbreken.)
 Boedapest, MTAK 525.414:2 (Gedeeltelijk met prijzen.)
 Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 15:1 (Blijkens een aantekening voorin de catalogus bedroeg de opbrengst van de boeken fl 6055-5, die van de instrumenten fl 363-15, die van de kaarten en prentboeken fl 463-1. Met alle prijzen.)
 Bibliotheca 's Gravesandiana. Sive Catalogus librorum [...] D. Gul. Jac. 's Gravesande, dum in vivis esset A.L.M. J.U. & Ph. D. philosophiae matheseos & astronomiae professoris in academia Lugduno-Batava, societatis regiae scientiarum Londinensis socii. [...] Lugduni Batavorum, apud Joh. & Herm. Verbeek, bibliop. Ubi catalogi distribuuntur.

Johann Caspar Arkstee & Henricus Merkus

[1745]

Boedapest, MTAK 524.808:1

Catalogue de livres François, qui se trouvent a Amsterdam, sur la Vieille Turfmarkt et a Leipzig. Unter dem Hoomannischen Hausse auf der Peter-Strassen. Chez Arkstée et Merkus.

Johann Caspar Arkstee & Henricus Merkus

1745

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 2012:1

Catalogus librorum. In quavis facultate & lingua nempe theologicorum, juridicorum, medicorum et mescellaneorum [!]. Latino, Italico, Hispanico, Anglico, Germanico & Belgico. Sermone conscriptorum Amstelodami & Lipsiae, apud Arksteeum et Merkum. Prostantium. Amstelodami et Lipsiae, apud Arksteeum et Merkum, MDCCXLV.

Johannes Wesselius

1746-02-28

Boedapest, MTAK 525.414:1 (Prijzen op de p. 1-6.)

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 12:3 (Met alle prijzen.)

Bibliotheca Wesseliana, sive Catalogus librorum instructissimae bibliothecae, viri celeberrimi ac plurimum reverendi Johannis Wesselii, dum in vivis esset S.S. theol. doctoris, theologiae ut & oratoriae sacrae in Academia Lugd. Batava professoris, ac verbi divini ministri in ecclesia, quae Leidae colligitur, fidelissimi ac facundissimi. Nullis aliorum libris intermixtis. Quorum auctio fiet in aedibus clarissimi defuncti. Die lunae 28. februarii & seqq. diebus 1746. Lugduni Batavorum, apud Samuelem Luchtmans & filium, academiae typographis. 1746. Tribus diebus ante auctionem patebit bibliotheca.

Pieter (II) Mortier

[1747]

Boedapest, MTAK 524.808:9

Catalogus librorum Latinorum qui venales prostant Amstelodami, apud Petrum Mortier. MDCCXLVII. [&] I. Continuatio catalogi librorum Latinorum, qui venales prostant Amstelodami, apud Petrum Mortier. II. Continuatio catalogi librorum Latinorum, qui venales prostant Amstelodami, apud Petrum Mortier.

Pierre Gosse junior

[tussen 1748 en 1760]

Boedapest, MTAK 524.808:4

Suite du Catalogue de livres nouveaux & autres qui se vendent à la Haye chez Pierre Gosse junior, libraire de son altesse royale la princesse d'Orange et de Nassau. [&] Troisieme[- quatorzieme] partie du Catalogue de livres [...].

Pieter (II) Mortier

1749

Boedapest, MTAK 524.808:7 (Incompleet; alleen titels A-G en een gedeelte van de letter H.)

Catalogue des livres nouveaux, François et Latins. Qui ont parus peu d'années et se trouvent, à Amsterdam. Chez Pierre Mortier. Et a Leipzig dans son magasin, im Hohmannischen Hoff auf der Peter-strassen. A Amsterdam et à Leipzig. Chez Pierre Mortier, MDCCXLIX.

Johannes van Musschenbroek

1749-03-03

Boedapest, MTAK 525.201:3

Boedapest, MTAK 561.947 (Het laatste blad ontbreekt.)

Catalogus librorum exquisitissimorum, praecipue medicorum philosophicorum [...] quibus usus est Joannes van Musschenbroek dum in vivis mechanicus solertissimus. Cum adjecta sunt instrumenta physica, hydrostatica [...] et machinae diversae aliae ab ipso fabrefactae. Et quae apud ipsum prostabant. Quorum auctio fiet ad diem lunae 3. martii et seq. 1749. Lugduni Batavorum, apud Samuelem Luchtmans et filium. 1749. Ubi catalogi distribuuntur.

Pieter (II) Mortier

1751

Boedapest, MTAK 524.808:7

Supplement au Catalogue des livres nouveaux, François & Latins. Qui se trouvent à Amsterdam & à Leipzig chez Pierre Mortier. A Amsterdam & à Leipzig, chez Pierre Mortier. MDCCLI.

anoniem

1751-03-08

Boedapest, MTAK 525.201:2 (Met alle prijzen.)

Catalogus variorum et insignium librorum, nitide compactorum, in quavis facultate, arte & lingua. Inter quos mathematicorum pars non exigua [...]. Trajecti ad Rhenum, apud Cornelium Kribber, bibliopolam. Ubi catalogi distribuuntur.

anoniem

1751-09-27

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 12:4 (Enkele prijzen.)

Catalogus variorum & insignium, in omni scientiarum genere, librorum. cum appendice [...] quos tres doctissimi viri reliquerunt. [...]. Trajecti ad Rhenum, apud Guil. & Guil. Henr. Croon, & Joan Henr. Vonk van Lynden.

Pierre Humbert & David Pierre Humbert

1752

Boedapest, MTAK 524.808:5

Vingt et deuzieme suite du Catalogue des livres, qui se trouvent chez Pierre Humbert et fils, libraires à Amsterdam, pour les années 1749, 1750, 1751.

Pieter (II) Mortier

1752

Boedapest, MTAK 524.808:6

Catalogue de quelques livres nouveaux, François, Latins, Italiens et Anglois, reçus depuis peu et qui se trouvent à Amsterdam chez Pierre Mortier.

Jean Schreuder & Pieter (III) Mortier

1756

Boedapest, MTAK Orvt. O. 1/h 6:4

Catalogus quorundam librorum medicorum. In officina J. Schreuderi & Petri Mortier junioris, Amstelodami prostantium. Amstelaedami apud Johannem Schreuder & Petrum Mortier juniorem, MDCCLVI.

Johannes van den Honert

1758-10-09

Boedapest, MTAK Bibliogr. O 14:1

Bibliotheca Honertiana, sive Catalogus librorum, nitidissime compactorum bibliothecae instructissimae viri clarissimi & plurimum reverendi Joannis van den Honert, T.H. filii, dum in vivis esset S.S. theologiae doctoris ejusdemque facultatis, ut & historiae ecclesiasticae, & oratoriae sacrae professoris in academia Lugduno-Batava, ac verbi divini ministri in ecclesia, quae Leidae colligitur, fidelissimi & facundissimi. Nullis aliorum libris intermixtis. Quorum publica fiet auctio in aedibus clarissimi defuncti. Die lunae 9. octobris & seqq. diebus 1758. Lugduni Batavorum, apud Samuelem et Johannem Luchtmans, 1758. Academiae typographos, ubi catalogi distribuuntur.

Willem van Irhoven

1761-06-08

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliotheca Irhoviana, sive Catalogus variorum, & in quavis facultate ac lingua praestantissimorum librorum. Inter quos eminent rarissimae & non ubivis obviae bibliorum editiones, patres, concilia, historiae ecclesiasticae scriptores, theologi, commentatores, philosophi, historici, aliique tam historici, quam antiquarii & de meliori nota litteratores & miscellanei, rarissimorum & primis typographiae incunabulis impressorum librorum: accedit rarissimorum de historia Foederati Belgii, aliorumque tam de historia ecclesiastica, quam de politica & civili tractatum, vel raro aut nunquam occurrentium collectio eximia, improbolabore & summo delectu instituta. Hos omnes egregio iudicio, nec minoribus expensis collegit, & dum fatu deusque sinebant, usus est vir doctissimus ac celeberrimus theologus Guilielmus van Irhoven, (dum in vivis esset) SS. theologiae & philosophiae doctor theologiae, ut & historiae ecclesiasticae in academia Trajectino-Batava professor. Horum omnium publica distractio habebitur in aedibus clarissimi defuncti in platea vulgo dicta de Mariae-plaats die VIII. junii MDCCLXI. & sequentibus. Trajecti ad Rhenum, apud Hermann. Besseling, et Abrah. à Paddenburg. Bibliop. De catalogus werd uytgegeven by Abrah. van Paddenburg, in de Choorstraat in de Waarheid.

Franciscus van Oudendorp

1761-10-05

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 11:2 (Met alle prijzen.)

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliotheca Oudendorpiana, sive Catalogus librorum, viri celeberrimi Francisci van Oudendorp, dum vivebat, historiarum & eloquentiae, in academia Lugduno-Batava, professoris. Nullis aliorum libris intermixtis. Quorum publica fiet auctio in officina Luchtmanniana, die lunae 5. octobris & seqq. diebus, 1761. Lugduni Batavorum, apud Samuelem et Johannem Luchtmans, 1761. Ubi catalogi distribuuntur.

Cornelius Dierkens

1761-11-30

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliotheca Dierkensiana, sive Catalogus librorum, viri clarissimi domini Cornelii Dierkens, dum vivebat J.C.tus à secretisque scabinorum

Hagae-Comitum. Nullis aliorum libris intermixtis. Quorum auctio fiet publicae per Otthonem van Thol, in Aula magna (vulgo dicta) de groote Zaal van 't Hof, die lunae 30 novembris 1761. & sequentibus. Hagae Comitum, apud Otthonem van Thol, ubi catalogi distribuuntur.

Johannes van de Water & Bernard de Koning

1761-11-30

Tîrgu Mureş, TBB

Pars bibliothecae Waterianae, sive Catalogus optimorum librorum, praecipue juridicorum, theoreticorum, & practicum, historicorum, veterum ac recentiorum, poetarum, antiquariorum, aliorumque melioris notae litteratorum, & miscellaneorum rarissimorum, quos collegit, dum viveret vir amplissimus Joannes van de Water, J.U.D. Trajectinae curiae provincialis ab actis & tabulis (vulgo grapharius) praestantissimus. Accedit collectio librorum, nitidissime compactorum, quos reliquit Bernardus de Koning, jur. Utr. st. quorum auctio fiet die lunae 30. novemb. 1761. in aedibus Johannis Stouw, in via de Marieplaats pone templum S. Mariae addictum. Trajecti ad Rhenum, apud Hermannum Besseling, et Joan. Servaas Bosch, bibliopolas. By wien de catalogen te bekomen zyn, mits betalende 2 stuiv. ten behoeven van het diaconie-oud-mannen en vrouwen-huis.

Petrus van Musschenbroek

1762-03-09

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 10:3

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 15:2 (Met alle prijzen.)

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliothecae Musschenbroekiana, sive Catalogus librorum viri celeberrimi Petri van Musschenbroek, dum vivebat A.L.M. philosophiae et medicinae doctoris, philosophiae et matheseos in academia Lugduno-Batava professoris, etc. etc. etc. [...] Lugduni Batavorum, apud Samuelem et Johannem Luchtmans, 1762. Ubi catalogi distribuuntur.

Petrus van Musschenbroek

1762-03-15

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 10:4

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 15:3 (Met alle prijzen. De p. 59-60 van O. 15:3 ontbreken. Aan het einde van O. 15:3 aantekeningen m.b.t. opbrengstprijzen.)

Tîrgu Mureş, TBB

Collectio exquisitissima instrumentorum, in primis ad physicam experimentalem pertinentium. Quos collegit vir celeberrimus Petrus van Musschenbroek, dum vivebat A.L.M. philosophiae et medicinae doctor, philosophiae et matheseos in academia Lugduno-Batava professor, etc. etc. etc. [...] Lugduni Batavorum. Apud Samuelem et Johannem Luchtmans, 1762. Ubi catalogi distribuuntur.

J.I. van Bergum van Nieuwenhuisen & Herman Hubert & G.C.D.

1762-10-04

Tîrgu Mureş, TBB

Catalogi duo librorum quorum prior continet partem bibliothecae librorum juridicorum, historicorum et miscellaneorum quibus usus est, dum in vivis erat, vir amplissimus J.I. van Bergum van Nieuwenhuisen, reipublicae Harlemensi a secretis posterior continet bibliothecam librorum theologorum, philologicorum, et miscellaneorum quos reliquit vir plurimum reverendus Hermanus Hubert, dum in vivis erat, verbi divini minister in urbe Meppeliensi fidelissimus. Waar by komen vier appendices de twee eerste van Nederduytsche godgeleerde en historische boeken. De derde van Latynsche Fransche en Nederduytsche genees en heekundige boeken en instrumenten, meest gebruykt door G.C.D. in zyn leeven voornaam chirurgyn en vroedmeester. De vierde van Engelsche en Fransche, welke alle verkogt zullen werden ten huyze van S. en J. Luchtmans, den 4 oct. en volgende dagen. Lugduni Batavorum, apud Sam. et Joh. Luchtmans, 1762. Ubi catalogi distribuuntur.

George Baudouin de Tallevennes

1762-11-15

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliotheca Baudouiniana sive Catalogus variorum & praestantissimorum librorum, praecipue theologorum, historico-ecclesiasticorum, philosophicorum, auctorum classicorum, historicorum, aliorumque, tam juridicorum, quam melioris notae miscellaneorum, in quavis facultate & lingua, tam Latina quam Gallica, quibus dum in vivis esset, usus est nobilissimus & praestantissimus vir dominus Georgius Baudouin de Tallevennes. Horum omnium publica habebitur distractio in platea, vulgo dicta de Bree-sstraat: die XV. novembris MDCCLXII. & sequentibus. Trajecti ad Rhenum, apud G. van der Weide, H. Spruit, A. v. Paddenburg.

Bibliopolas. Alwaar de catalogus word uitgegeven, mits te betalen 2 stuivers voor den armen.

Johannes Alberti

1763-04-11

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 10:1 (Alleen dl. 1 met prijzen.)

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 12:1 (Met alle prijzen.)

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 14:2 (Blijkens een aantekening aan het einde van MTAK Bibliogr. O. 14:1 bedroeg de opbrengst van de veiling fl 13364-13.)

Bibliotheca Albertina, sive Catalogus librorum exquisitissimorum rarissimorumque bibliothecae viri clarissimi & plurimum reverendi Joannis Alberti, dum vivebat S.S. theologiae doctoris, ejusdemque facultatis in academia Lugduno-Batava professoris ordinarii, nullis aliorum libris intermixtis quorum publica fiet auctio in aedibus clarissimi defuncti die lunae 11. aprilis & seqq. diebus 1763. Lugduni Batavorum, apud Samuelem et Johannem Luchtman, 1763. Ubi catalogi distribuuntur.

Petrus Wesseling

1765-10-07

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 14:4 (Met alle prijzen. Dl. 3 ontbreekt.)

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 14:5

Bibliotheca Wesselingiana, sive Catalogus exquisitissimorum librorum, in omni scientiarum genere, in omni scientiarum genere, quibus olim usus fuit vir celeberrimus Petrus Wesseling, dum in vivis esset J.U.D. juris naturae & publici Romano Germanici, historiarum, eloquentiae ac linguae Graecae, in academia Ultrajectina, professor: nullis aliorum libris intermixtis. Quorum publica auctio fiet in aedibus clarissimi defuncti, in platea, vulgo, de Poelenburgsteeg, die lunae VII. octobris & seqq. diebus 1765. Pars I.[-]II. Trajecti ad Rhenum, apud Abrah. à Paddenburg et Guill. Dav. Grommé bibliopolas. Voor de catalogus moet 2 stuivers voor den armen betaalt worden. [&] Nvmismata antiqva. e museo viri celeberrimi Petri Wesselingii, J.U.D. J.N. & G. hist. eloq. & ling. Graecae professor ordinarii. Quorum publica instituetur distractio d. XIX. octobris, in aedibus cel. defuncti. Trajecti ad Rhenum, apud Abr. v. Paddenburg, G. Dav. Grommé, bibliopolas. MDCCLXV.

Hieronimus de Wilhem

1767-09-28

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 10:2

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 14:3 (Met alle prijzen.)

Bibliotheca Wilhemiana, sive Catalogus librorum exquisitissimorum, rarissimorumque ut et manuscriptorum bibliothecae viri eruditissimi & plurimum reverendi, dum vivebat, S.S. theologiae doctoris, verbi divini ministri ecclesiae Lekkerkerk vigilantissimi, facundissimi nullis aliorum libris intermixtis quorum publica fiet auctio in officina Luchtmanniana, die lunae 28. septembris & seqq. 1767. Lugduni Batavorum, apud Samuelem et Johannem Luchtmans, 1767. Ubi catalogi distribuuntur.

Johannes Lulofs

1769-05-29

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 15:4

Bibliothecae Lulofsianae pars maxima sive Catalogus librorum bibliothecae selectissimae viri clarissimi Joannis Lulofs, dum in vivis esset A.L.M. J.U. et phil. doct. philosophiae, matheseos et astronomiae professoris in academia Lugduno-Batava, fluviorum Hollandiae et Westfrisiae, inspectoris generalis etc. etc. Quorum publica fiet auctio in officina Luchtmanniana. Die lunae 29. maji & seqq. 1769. Lugduni Batavorum, apud Samuelem et Johannem Luchtmans, 1769. Ubi catalogi distribuuntur.

Bernard Siegfried Albinus

1771-10-14

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 15:5 (Enkele prijzen.)

Pars bibliothecae sive Catalogus librorum medicorum, anatomicorum, chirurgicorum, botanicorum, chemicorum, pharmaceuticorum, de animalibus et naturalis historiae scriptorum, philosophicorum, mathematicorum ac miscellaneorum. Quibus in vita sua usus est. Vir clarissimus Bernardus Siegfriedus Albinus. Med. doct. anat. chir. et med. in academia, quae Leidae est, professor ordin. haud incelebris. Quorum, ut & eorum, quae adjecta, publica fiet auctio in aedibus defuncti. D. lun. XIV. oct. & seqq. 1771. Lugduni Batavorum, apud Petrum Delfos, juniorem. et Jacobum Douzi. Ubi catalogi distribuuntur.

Johannes Nettis

1774-10-10

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 19 (Enkele prijzen.)

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 439:1 (Met alle prijzen.)

Pars maxima bibliothecae Nettisianae, sive Catalogus librorum, in omni scientiarum genere, praestantissimorum et rariorum. Quos collegit vir reverendus Joannes Nettis, M.D., olim V.D.M. inter teleiobaptistas, &c. Quorum omnium auctio fiet in officina P. vander Eyk et D. Vygh. Ad diem lunae 10. octobris 1774. & seqq. Patebit bibliotheca 6. 7. & 8. octobris. Lugduni Batavorum, apud P. vander Eyk et D. Vygh, ubi catalogi distribuuntur.

Abraham (II) Kallewier

1775-06-08

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 33

Catalogus librorum, exquisitorum, theologorum, juridicorum, historicorum et miscellaneorum neevens een fraaije verzameling van Nederduitsche godgeleerde en andere boeken [...] alle nagelaten door Abrah. Kallewier [...]. Lugduni Batavorum, apud Jac. Meerburg, 1775.

anoniem

1775-06-14

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 29

Catalogus librorum, exquisitorum, juridicorum, historicorum et miscellaneorum. [...] Lugduni Batavorum, apud Jac. Meerburg, 1775. Ubi catalogi distribuuntur.

Cornelius Backer

1775-10-09

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 35 (Gedeeltelijk met prijzen.)

Pars bibliothecae Backerianae, sive Catalogus librorum, theologorum, juridicorum, antiquariorum, historicorum, poetarum et miscellaneorum. Omnium nitidissime compactorum quos in suos usus collegit vir nobilissimus Cornelius Backer, dum in vivis erat J.U. doctor, & scabinus Amstelodamensis. Quorum auctio fiet in officinae P. v.d. Eyk et D. Vygh. Ad diem 9 octobris 1775. & seqq. Lugduni Batavorum, apud P. v.d. Eyk et D. Vygh, 1775. Ubi catalogi distribuuntur.

Wilhelmus van Veele

1776-02-18 # 1776-02-15

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 2035 (De p. 7-10 en 21-24 ontbreken. De gedrukte veildatum 1776-02-18 is in hs. veranderd in 1776-02-15. Enkele prijzen.)

Catalogus librorum praestantissimorum [...] avec une belle collection des livres François, Anglois et Italiens alsmede een fraaie verzameling van Nederduitsche boeken [...] quos reliquit Wilhelmus van Veele [...] eerste clercq of commis ter admiraliteit) &c. &c. Cui accedit appendix librorum [...] quorum omnium fiet auctio in officina Caroli Delfos [...]. Lugdunum Batavorum, apud Carlos Delfos, 1776. In platea (vulgo de Breedstraat) ubi catalogi distribuentur.

Job Baster

1776-03-18

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 32 (De p. 85-86 ontbreken.)

Bibliotheca Basteriana, sive Catalogus librorum, nitidissime compactorum medicorum, theoreticorum et practicum, anatomicorum, chirurgicorum, artis obstetriciae scriptorum, botanicorum, chemicorum, historiae naturalis scriptorum, physicorum, mathematicorum et miscellaneorum. ut & collectio physicorum, mathematicorum et chirurgicorum instrumentorum, insectorum, conchyliorum aliarumque curiositatum. quae omnia in suos usus collegit vir doctissimus & experientissimus Jobus Baster, dum vivebat medicinae doctor in urbe Zierickzensi, academiae Caesareae naturae curiosorum, societatis regalis Londinensis, Hollandicae & Zeelandicae membrum. Quorum omnium fiet auctio in officina Luchtmanniana, as diem 18. martii & seqq. 1776. Lugduni Batavorum, apud S. et J. Luchtmans, 1776. Ubi catalogi distribuuntur.

Isaac Simon Cahais

1776-04-22

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 31

Catalogus van een extra keurlyke verzameling, meest Latynsche, Fransche en Nederduitsche boeken [...] als mede verscheide rariteiten, onder dezelve een capitale clavecimbaal, keurlyke fransche prentkonst [...] nagelaten door de heer Isaac Simon Cahais, in leeven procureur voor de respectieve hoven van justitie in Holland, en een ander voornaam liefhebber; welke de [!] publiek verkogt zullen werden [...] door Hendrik Backhuysen, boekverkoper op 't Spuy in 's Hage, by wien de catalogus werd uitgegeven, mits betalende 2 stuivers voor den armen.

anoniem = Rijklof Michiel van Goens

1776-10-14

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 393 (Alleen dl. 1. Met alle prijzen.)

Catalogue fait sur un plan nouveau, systématique & raisonné, d'une bibliothèque de littérature, particulièrement d'histoire et de poésie, d'environ XIX mille volumes en différentes langues, anciennes et modernes [...] Prix 6 liv. de France, br. Tome premier[-second]. [...] Le catalogue se trouve à Utrecht chez les srs. Kribber, A. v. Paddenburg, Jo. van Schoonhoven & comp. &c. & chez les autres libraires de la Hollande. A Maestricht, chez J. Edme Dufour. [...] M.DCC.LXXVI. [Col.: (dl. 2, fol. Yyr, p. 707):] De l'imprimerie de Jean-Edme Dufour, imprimeur-libraire, à Maestricht, 1776.

Daniel van Alphen (1713-1797)

1779-09-13

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 208:2 (Provenance 'professor Szabó'. Szabó is doorgehaald en vervangen door 'Kor...'.) Bibliotheca Alpheniana, sive Catalogvs librorvm, in omni scientiarum genere & variis linguis praestantissimorum, quibus usus est vir nobilissimus Daniel van Alphen, iurisconsultvs antehac civitatis Lugduno-Batavae senator & inter iuridices vrbanos adessor; dein tribunali eiusdem civitatis a consiliis & ab actis; variarum societatum, ad humaniores literas artesque liberales promovendas erectarum, membrum; &c. &c. Qui auctione publica distrahentur per Lvzac et Van Damme et P. v.d. Eyk et D. Vygh; ad diem lunae 13. septembris 1779. & seqq. Lvgdvni Batavorvm apud Lvzac et Van Damme et P. v.d. Eyk et D. Vygh; 1779. Vbi catalogi distribuuntur, diebus jovis, veneris & saturni 2, 3 & 4. ejusdem mensis, bibliotheca patebit, quoniam ad diem lunae 6. septembris, libri Belgici hujus bibliothecae, vendentur.

Pieter Burman (1713-1778)

1779-09-27

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 208:1 (Provenance 'professor Sám. Szabó'. Met prijzen. Blijkens een aantekening voorin de catalogus bedroeg de opbrengst van de boeken fl 30345-14.)

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliotheca Burmanniana, sive Catalogus librorum, instructissimae bibliothecae viri celeberrimi Petri Burmanni secundi, dum in vivis esset, J.U.D. historiarum, Graecae linguae, eloquentiae, poëtices, & historiae Foederati Belgii professoris, & bibliothecarii in Athenaeo Amstelaedamensi [...] Lugduni Batavorum, apud S. et J. Luchtmans, 1779. Ubi catalogi distribuuntur solutis quinque stuveris dimidio.

Robert Brown

1777-09-29

Tîrgu Mureş, TBB

Catalogus librorum, praestantissimorum & nitidissime compactorum, inter quos praecipue excellunt theologici, juridici, poetae, philosophici, historici, antiquarii, numismatici & litteratores. quos reliquerunt R. Brown, dum in vivis erat fidelissimus & facundissimus V.D.M. Trajecti &c. & duo alii. Quorum auctio fiet in officina Schoonhoviana a.d. lunae 29 sept. & seqq. Ultrajecti, per C. Kribber, & J. van Schoonhoven & socios, bibliopolas. Ubi catalogi distribuuntur.

Johannes Jacob Schultens & Johannes Le Mair

1780-09-18

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliotheca Schultensiana, sive Catalogus librorum, quos collegit Johannes Jacobus Schultensius, th. doct., theologiae et linguarum Orientalium professor in academia Batava. Collegii theologici regens primarius, et interpretis manuscriptorum legati Warneriani. Qui publica auctione venduntur per Henricum Mostert. Die lunae 18. septembris & seqq. 1780. Lugduni Batavorum, apud Henricum Mostert, ubi catalogi distribuuntur solutis duodecim stuveris. De p. 607-608 bevatten een fonds- en magazijn-catalogus van de Leidse boekverkoper Johannes Le Mair.

Gisbert Franco baron de Milan Visconti

1782-11-04

Boedapest, MTAK 562.528

Bibliotheca Milano-Viscontiana, sive Catalogus librorum. Praestantissimorum atque nitidissime compactorum, nullis aliorum intermixtis cui subjungitur catalogus variorum conchyliorum, petreficatorum & mineralium, zoophytorum, insectorum & avium, nec non sylloge picturarum elegantium quae omnia reliquit vir illustris atque nobilissimus Gisbertus Franco de Milan Visconti, liber baro S.R. imperii Germanici, dynasta Hindersteinii, Veldhusii, Bylenveldae, Rosweydae, Reyerskopii, Ligtenbergae, veteris Rheni & Heykopii. Supremo procerum Trajectinorum senatui ab actis & consiliis rel. rel. Quorum fiet auctio ad diem 4 novembris & seqq. 1782. in aedibus defuncti. Trajecti ad Rhenum, apud B. Wild, bibliopolam. Ubi catalogi distribuuntur.

Hemmo Arnold Werumeus

1783-10-07

Boedapest, MTAK Bibliogr. O. 396

Catalogus bibliothecae selectissimae, tum libros, in quovis disciplinarum genere, rariores et praestantissimos, cunctos fere nitidissime compactos; tum codices mss. insignis pretii, complectens, quos sibi collegit vir nobilissimus & doctissimus, Hemmo Arnoldus Werumeus, J.V.D. et, dum viveret, collegio iuratorum in civitate Groningana adscriptus. Illorum, nullis aliorum libris intermixtis, publica fiet auctio, die VII. octobris et seqq. diebus, MDCCLXXXIII. H.Q.L.S. Libros inspicienda copia dabitur, die IV. et VI. ejusdem mensis. Groningae, apud Jacobum Bolt, Lubartum Husingh, & Janum Groenberg. Bibliopolas. Ubi catalogorum distributio fiet, pro quibus denarius in usus pauperum erit solvendus.

J. Oosterdyk Schacht

1793-09-23

Tîrgu Mureş, TBB

Bibliotheca Oosterdykiana, sive Catalogus librorum [...]. Trajecti ad Rhenum, per B. Wild & J. Altheer. 1793. Ubi catalogi distribuuntur, solutis duobus stuferis in usum pauperum.

Noten

- ¹ Met dank aan Dr. F. Postma voor zijn waardevolle aanvullingen en literatuurverwijzingen.
- ² B. van Selm: *Een menighte treffelijke Boecken, Nederlandse boekhandelscatalogi in het begin van de zeventiende eeuw*. Utrecht, 1987. p. 21.
- ³ A. Maljaars: *Het Wilhelmus: auteurschap, datering en strekking; Een kritische toetsing en nieuwe interpretatie*. Kampen, 1996.
- ⁴ Stand van zaken in juli 2001.
- ⁵ Zalau was oorspronkelijk het Hongaarse Zilah, vgl. F. Postma: 'Op zoek naar Franeker academisch drukwerk, Enkele impressies van een vierde studiereis naar Roemenië (1994)'. In: *Jaarboek van het Nederlands Genootschap van Bibliofielen 1994* (1995), p. 125-147 en F. Postma: Die Bibliotheken im heutigen Siebenbürgen, Rumänien: Eine Schatzkammer für die Europäische Buchgeschichte und Buchforschung. In: *In search of the Republic of Letters, Intellectual relations between Hungary and The Netherlands 1500-1800*. Ed. by A. Visser. Wassenaar, 1999. p. 83-91.
- ⁶ <http://132.229.197.13/Bsc>
- ⁷ J.A. Gruys: Rijklof Michael van Goens en het mysterie van de 24.200 verdwenen catalogi. In: *Van pen tot laser*. Amsterdam, 1996. p. 150-156.
- ⁸ O.S. Lankhorst: Vijftien pakketten catalogi teruggevonden, Nederlandse boekhandelscatalogi in Sint Petersburg. In: *De Boekenwereld* 9 (1992-1993), p. 66-76.
- ⁹ A. Frank: Gottfried Balthasar Scharff – ein schlesischer Bibliophile. In: *Acta Universitatis Wratislaviensis No 1893 – Neerlandica Wratislaviensia* 9 (1996), p. 43-57; spec. p. 46 en 55-56.
- ¹⁰ K. Bostoën: Het oude boekenbezit te Wrocław: een goudmijn voor de studie van de Nederlands-Silezische culturele betrekkingen. In: *Acta Universitatis Wratislaviensis No 1651 – Handelingen Regionaal Colloquium Neerlandicum*. Wrocław (1994), p. 27-41; i.h.b. p. 37-41 met de beschrijving van de catalogi uit het bezit van Hieronymus Scholz.
- ¹¹ De andere bibliotheken zijn de Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (Gemeentelijke Bibliotheek), Országos Széchényi Könyvtár (Nationale Bibliotheek), Ráday Collectie en de Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár (Universiteitsbibliotheek).
- ¹² Dit onderdeel is gebaseerd op A. Deé Nagy: Dutch cultural remains in Marosvásárhely. In: *Een boek heeft een rug, Studies voor Ferenc Postma op het grensgebied van theologie, bibliofilie en universiteitsgeschiedenis, ter gelegenheid van zijn vijftigste verjaardag*. (Red.) M. Gosker. Zoetermeer, 1995. p. 74-84 en F. Postma: De Teleki-Bolyai Bibliotheek te Tirgu Mureş – Marosvásárhely (Transylanië-Zevenburgen). In: *Ibidem*, p. 80-84.
- ¹³ Zie over hem de dissertatie van A. Deé Nagy: *A könyvtáralapító Teleki Sámuel*. Kolozsvár, 1997.
- ¹⁴ Susanna Bethlens boeken zijn beschreven in deel 3 van de *Bibliotheca Samuelis S.R.I. Comitis Teleki de Szek*. Viennae: Pulfus, 1796-1819. 4 dln.
- ¹⁵ Er is een vijfde deel van deze catalogus, maar dit is in handschrift. Deel vijf zal door Anikó Deé Nagy worden uitgegeven. (Mededeling van Dr. Ferenc Postma, Amstel-

veen.) In Nederland hebben we geen exemplaren in openbaar bezit gevonden. Volgens de Karlsruher Virtueller Katalog berusten er exemplaren in de Sächsische Landesbibliothek, Staats- und Universitätsbibliothek, Dresden; in de Staats- und Universitätsbibliothek, Göttingen; in de Siebenbürgische Bibliothek, Schloss Horneck, Gundersheim; in de Thüringer Universitäts- und Landesbibliothek, Jena; in de John Rylands University Library, Manchester; in de Bayrische Staatsbibliothek, München; in de Universitätsbibliothek, Tübingen; in de Herzogin Anna Amalia-Bibliothek, Weimar en in de Herzog August-Bibliothek, Wolfenbüttel.

¹⁶ Viennae: *Pulius*, 1800. p. 422-423.

¹⁷ Zie het mogelijk incomplete lijstje in A. Deé Nagy: Dutch cultural remains in Marosvásárhely. In: *Een boek heeft een rug*. Zoetermeer, 1995. p. 79, noot 3.

¹⁸ Deel 3 van de catalogus (Viennae, Pulius, 1811), bevat op de p. 662 nog drie Nederlandse catalogi: 'Cat. anonymia, Hagae 1728; Cat. Pierre Crevenna, A'dam 1789-1793; Cat. Saxianae, Traj. 1806.' Het is niet bekend waar deze exemplaren uit Sámuel Teleki's bezit zich thans bevinden; ze ontbreken dan ook in de Bijlage bij dit artikel.

¹⁹ Vgl. Dóra F. Csanak: A Telekiek gyűjteménye / The Telekis' collection. In: *Örökségünk, élő múltunk. Gyűjtemények a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában*. Budapest, 2001. p. 11-33, summary op p. 23.

²⁰ Met dank aan Dr. L.Z. Bujtás (Boedapest) en Dr. C. Coppens (Leuven).